

Fietsen langs kastelen, unieke volken,
natuurhuizen en kloosters

Litouwen in de lage versnelling

Litouwen is niet gelijk een bestemming waar je aan denkt om te gaan fietsen. Het blijkt op twee wielen echter een aangename verrassing te zijn. *Nordic Magazine* sloot zich aan bij een driedaagse fietsreis en ging op de pedalen langs diverse hoogtepunten in het oosten van deze Baltische staat.

TEKST & FOTOGRAFIE KAMIEL DEINUM

Na drie dagen fietsen zijn we een hecht team geworden, maar op de eerste dag staan we elkaar nog wat onwennig aan te kijken in de lobby van hotel Artagonist in het centrum van hoofdstad Vilnius. Drie Engelsen, een Duitser, een Italiaan en wij van *Nordic Magazine*. Het is negen uur in de ochtend en vandaag gaan we vanuit Vilnius beginnen aan een fietsreis door het oosten van Litouwen. Gezien de kleding van de gids zal het een sportieve tocht worden. Zijn strakke fietsbroek, wielershirt en racehandschoentjes duiden niet op een kort recreatief ritje.

Een glimp van Vilnius

In twee busjes rijden we door de prachtige oude binnenstad van Vilnius. We komen langs het plein met de indrukwekkende witte kerk en zijn losstaande toren. Ook passeren we het ‘Manhattan van Vilnius’ dat met zijn glimmende wolkenkrabbers symbool staat voor het nieuwe Litouwen en de nieuwe economie. Een deel van de groep heeft de avond ervoor een stadswandeling gemaakt, maar de helft van de groep heeft deze door een late aankomst gemist. Zij hangen met de neus tegen het raam om nog zoveel mogelijk van de stad

‘Het is een verademing om zo snel al op vrijwel verlaten wegen te fietsen’

te zien. Iedereen in het busje, ook degenen die de tour hebben gemaakt, zet Vilnius op zijn lijstje om nog een keer te bezoeken.

Bosrijk en licht glooiend

Aan de rand van de stad beginnen we aan onze fietstocht. Al gauw laten we de snelwegen en de voorbijrazende auto’s achter ons. Het is een verademing om zo snel al op vrijwel verlaten wegen te fietsen. Iedereen is gezellig met elkaar aan het kletsen en qua conditie doet niemand voor elkaar onder. Litouwen heeft geen echte bergen, maar het is ook niet overal vlak. Soms moeten we wel even klimmen, maar dat duurt nooit lang en daarna krijgen de benen een welverdiende rust in de afdaling.

Onze fietsgids Mindaugas, vernoemd naar de eerste en overigens ook enige koning van Litouwen, heeft vrienden in Nederland en is hier geregeld geweest. “Fietsen in Litouwen is qua niveau vergelijkbaar met Zuid-Limburg”, vertelt hij. “Lichte heuvels die niet boven de

driehonderd meter uitkomen. Het hoogste punt van Litouwen is een heuvel bij Vilnius van 292 meter.” Litouwen is echter wel veel bosrijker. Negentig procent van het land bestaat uit bos. Ook is het veel dunner bevolkt. Op een enkele auto na, komen we dan ook nagenoeg geen verkeer tegen. Mindaugas rijdt op kop en door het weinige verkeer kunnen we makkelijk met zijn tweeën naast elkaar fietsen. Bovendien is het tempo van fietsen aangenaam en dus kunnen we afwisselend naast iemand anders fietsen en vele gesprekken voeren. We kunnen in onze korte broeken en T-shirts Mindaugas met zijn strakke wieleroutfit makkelijk volgen. Een hele opluchting.

Uniek volk

Na een kleine drie uur fietsen komen we aan in Trakai, dat vooral beroemd is om zijn kasteel, maar ook het stadje zelf staat op de Unesco-Werelderfgoedlijst. Het aangrenzende meer is vol met zeilboten, kano’s, waterfietsers en de nieuwste rage supplanken. Er heerst een gezellige drukte. Het is zaterdag en vanuit Vilnius is Trakai een populair uitstapje. We steken lopend met de fiets aan de hand een houten brug over. Het kasteel ligt met zijn oranje daken die fel afsteken tegen de omgeving, te

Afwisselende paden tijdens de fietstocht door het oosten van Litouwen

Drinkpauze tijdens de fietstocht

Watersport op het meer bij Trakai met zicht op het beroemde kasteel

Tentoonstelling over de Karaïm in het kasteel van Trakai

Het betoverende kasteel van Trakai vanaf het water

‘Trakai is nog steeds het culturele en religieuze centrum van de Karaïm’

schitteren in de zon. Later zullen we met een bootje om het kasteel heen varen, maar eerst is het tijd voor een welverdiende lunch.

We strijken neer bij restaurant Kybynlar waar traditionele gerechten van de Karaïm op het menu staan. Dit kenmerkende en unieke volk kwam in het midden van de veertiende eeuw vanuit de Krim naar Trakai, dat toen de hoofdstad van het grootvorstendom Litouwen was. Het was een enorm rijk dat zich uitstrekte van de Baltische tot aan de Zwarte Zee. Hun taal, die ze in stand hebben weten te houden, is verwant aan het Krim-Tataars met ook invloeden van het Hebreeuws, vergelijkbaar met het Jiddisch. Trakai is nog steeds hun culturele en religieuze centrum. Kibinai is een klassiek gerecht van de Karaïm en is het beste te omschrijven als pastetjes gevuld met rund, lam of groenten. We proberen allemaal een variant. Sommigen zelfs drie achter elkaar. Goed gevuld en voldaan zijn we klaar voor de volgende activiteit.

Historische plek

Het kasteel van Trakai is een historische plek en een bekende toeristische bezienswaardigheid in Litouwen. Er is een loopbrug naar het kasteel, maar eigenlijk is de burcht op zijn mooist vanaf het water en dat is precies wat wij gaan doen. Met zijn zevenen stappen we aan boord van een motorbootje. Gelijk na vertrek klikken de camera’s en dat blijft de hele boottocht doorgaan om het fotogenieke kasteel vanuit verschillende hoeken vast te leggen.

De burcht had zijn glorietijd in de veertiende eeuw, toen Trakai dus de hoofdstad van een groot rijk was. In de vijftiende eeuw verloor het zijn militaire positie en kreeg het een woonfunctie. Later is het nog een gevangenis geweest. Tijdens een oorlog met Rusland in de zeventiende eeuw werd Trakai geplunderd en in brand gestoken. Ook het kasteel werd vernield. Er volgden drie turbulente eeuwen waarin Trakai een lange tijd Pools was. Tijdens het Poolse bewind werd het toerisme gestimuleerd en daar plukt Trakai nu nog de vruchten van. Het kasteel is na een grondige restauratie nu een museum.

Na de boottocht zit ons programma voor de dag erop. We mogen in het busje plaats nemen voor een rit naar Druskininkai in het

Restaurant aan het meer van Trakai met traditionele Karaïm-gerechten

zuiden van Litouwen, vlak bij de grens met Wit-Rusland.

Natuurhuis

De komende twee dagen is Druskininkai onze uitvalsbasis. Fris en fruitig staan we na het ontbijt te popelen om weer op de fiets te stappen. Druskininkai is zeer wijds, bosrijk en over de vrijliggende fietspaden zoeven we de stad uit. Al vrij snel valt ons oog op een compleet uit hout opgetrokken pand. We knippen in de remmen om een foto te maken. Deze stop zat niet in het programma, maar de gids is zelf ook verrast door de prachtige architectuur van het gebouw. We parkeren de fietsen en besluiten naar binnen te gaan. Het blijkt een museum te zijn. Natuurhuis Girios Aidas is een ode aan het bos, van opgezette dieren tot zeer kunstige houtsnijwerken. Het meest bijzondere aan dit karakteristieke, monumentale gebouw is dat het twee verdiepingen hoog rond een boom gebouwd is. In de boom zijn allerlei sprookjesachtige figuren uitgesneden. Zelfs voor Mindaugas is dit museum nieuw. Waarschijnlijk is het de volgende keer onderdeel van de fietstour. Na de vriendelijk toegesnelde gids van het museum te hebben bedankt, gaan we weer verder op onze tweewielers.

Het volledig uit hout opgetrokken Girios Aidas Museum net buiten Druskininkai

Paddenstoelen

Na een pittig stukje op de fiets, stoppen we midden in het bos bij een picknickplek. Er staat een oude stationwagen geparkeerd en als wij aankomen gaat de achterklep open en komen er diverse kratten met eten uit tevoorschijn. Een lokale mama, die ongetwijfeld de recepten van haar moeder en die

weer van haar moeder heeft gekregen, zet een Litouwse lunch voor ons op tafel. Als je niet van champignons houdt, dan is dit niet jouw dag. Gelukkig lust de hele groep paddenstoelen. Mama zet alles op tafel en laat het aan Mindaugas over om te vertellen wat er op tafel staat. Soep met paddenstoelen geplukt in het bos, zelfgemaakte wodka met rode cranberries

‘Een lokale mama zet een heerlijke Litouwse lunch voor ons op tafel’

en een aardappelgerecht gevuld met paddenstoelen. Als we dat opscheppen gooit de chef de cuisine er nog een saus met spekjes en, hoe kan het ook anders, paddenstoelen overheen. Hongerig storten we ons op de maaltijd terwijl mama tevreden zit toe te kijken. Wie te snel uitgegeten is, krijgt een reprimande en moet nog een keer opscheppen.

Met een volle maag vervolgen we onze tocht. We fietsen verder door het Nationale Park Dzūkija tot we terug zijn in Druskininkai.

Klooster van Liškiava

Op de derde fietsdag staat een rit naar Liškiava op het programma. Het dorpje zelf is piepklein, maar de grote attractie is het voormalige klooster en vooral de bijbehorende kerk. Na een gemoedelijke fietstocht, zit het venijn in de staart.

Van een afstand zien we de kerk op een heuvel al liggen. Het is in opvallend roze, wit en blauw geschilderd. We zijn er bijna, maar de klim erheen wordt met de meter steiler.

Puffend, zwetend en staand op pedalen zoekt een ieder zich een weg naar boven. De kerk brengt ons letterlijk in hogere sferen.

Weer op adem gekomen, volgen we de lokale gids en de priester de kerk van de Heilige Drie-eenheid in. Als we de barokke kerk uit zeventiende eeuw binnengaan, begint er net een dienst met een grote groep uit Polen. Het voormalige klooster biedt nu onderdak aan groepen en de priester vertelt ons dat het Poolse kerkgenootschap hier twee weken verblijft. De deur van de kerk staat gewoon open en niemand, behalve de jonge kinderen, kijkt er vreemd van op dat er een groep fietsers binnenkomt. Na een rondleiding door het klooster, fietsen we weer terug naar Druskininkai.

Welcome afsluiting

Als we terugkomen in het hotel heeft Georgijus Popovas, de manager van het Vilnius Spa Resort, ons uitgenodigd op de koffie. Het hotel zit in een voormalige Sovjetkolos dat stijlvol is omgebouwd tot een viersterrenhotel. Bij een royale punt appeltaart vraagt hij ons: “Hoe kunnen wij meer mensen aantrekken uit de landen waar jullie vandaan komen?”

‘Fietsen in Litouwen is een grandioze manier is om het land en de omgeving te beleven’

De klandizie uit Rusland en Belarus, waar het hotel op dreef, is als gevolg van de oorlog in de Oekraïne volledig weggefallen. We geven wat hem tips, waarna we ons melden in de spa voor een massage, wat een welkome afsluiting is van alle inspanningen van de afgelopen dagen.

We zien elkaar voor de laatste keer bij het avondeten. We nemen de afgelopen dagen nog een keer met elkaar door. Over de paddenstoelenmaaltijd in het bos, over de schitterende omgeving waarin we gefietst hebben en wie als eerste boven was bij het klooster in Liškiava. Na een warm afscheid van elkaar, pakt iedereen de volgende ochtend een andere vlucht op een ander tijdstip terug naar huis. Na drie dagen is de conclusie dat fietsen in Litouwen een grandioze manier is om het land en de omgeving te beleven. In de lage versnelling ervaar je alles veel intensiever. 🦋

De kerk van de Heilige Drie-eenheid in Liškiava

Kunstig houtsnijwerk in het Girios Aidas Museum

Een lunch midden in het bos met uitsluitend lokale producten

Vrijliggende fietspaden in Druskininkai

Het interieur van de barokke kerk van Liškiava

Internationaal gezelschap op de fiets door Litouwen

OOST-LITOUWEN

Ligging en bereikbaarheid

Litouwen is de zuidelijkste en tevens de grootste van de drie Baltische staten. Het heeft een omvang van ongeveer Nederland en België samen. Van Amsterdam en Brussel vliegt airBaltic (airbaltic.com/en-NL/indexBaltic) dagelijks op de hoofdstad Vilnius. De vliegtijd is twee uur en twintig minuten.

Klimaat en beste reistijd

Van mei tot en met september is de meest gunstige periode om Litouwen te bezoeken. Vanaf oktober is de kans op neerslag groter en daalt de temperatuur.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Fietstour

De fietsreis werd georganiseerd door Wind Bike Tours (windbiketours.com). Bij deze organisatie kun je verscheidene fietsvakanties boeken. Ze hebben routes in Litouwen, maar ook meerdaagse tochten door alle drie de Baltische staten.

Meer informatie

Voor allerlei informatie over Litouwen kun je uitstekend terecht bij: lithuania.travel/en